T013 BD IV 190-Q55-P56 Nhân Duyên La Hầu La-Phật Bản Hạnh Tập

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 56: NHAÂN DUYEÂN CUÛA LA-HAÀU-LA (Phaàn 1) Vaøo moät hoâm, vua Thaâu-ñaàu-ñaøn baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, xin Ñöùc Theá Toân vaø ñaïi chuùng saùng mai nhaän söï cuùng döôøng trai phaïn cuûa toâi. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Vua Thaâu-ñaàu-ñaøn thaáy Ñöùc Phaät im laëng chaáp nhaän, lieàn rôøi choã ngoài, ñöùng daäy ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài töø taï ra veà. Khi nhaø vua veà ñeán noäi cung, ngay trong ñeâm ñoù ra leänh saém söûa caùc thöùc aên uoáng cao löông myõ vò. Sau khi saém söûa xong, qua ñeâm ñoù, trôøi vöøa saùng, vua cho ngöôøi röôùi nöôùc, queùt doïn, traàn thieát vaø vua cho söù giaû ñi thænh Theá Toân: –Baïch Ñöùc Theá Toân, ñaõ ñeán giôø thoï trai, phaåm vaät saém söûa ñaày ñuû. Cuùi xin Theá Toân vaø ñaïi chuùng quang laâm. Khi aáy maët trôøi coøn ôû phöông Ñoâng, Ñöùc Theá Toân ñaép y, mang bình baùt, Ngaøi ñi ñaàu vôùi ñaïi chuùng Tyø-kheo theo sau, ñoàng ñeán noäi cung vua Thaâu-ñaàu-ñaøn. Ñeán nôi, Theá Toân ngoài vaøo toøa ñaõ baøy saün, coøn caùc Tyø-kheo ñuùng nhö phaùp, thöù lôùp maø an toïa. Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn thaáy Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng ngoài xong, nhaø vua töï tay mang ñuû thöùc aên cao löông myõ vò ñeán daâng cho Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng, laøm cho taát caû ñeàu ñöôïc no neâ vöøa yù. Thaáy Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng aên uoáng xong vaø ñaõ röûa caát bình baùt, nhaø vua baét moät chieác gheá nhoû ngoài beân caïnh Phaät, baïch: –Cuùi xin Theá Toân chæ daïy cho toâi. Nguyeän Theá Toân, Baäc Thieän Theä giaùo hoùa cho chuùng toâi, ñeå chuùng toâi ñöôïc nhieàu lôïi ích an laïc laâu daøi. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân thöa vôùi Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn: –Thöa Ñaïi vöông, neáu ngaøy nay ngaøi bieát thôøi, khoâng neân boû qua nhöõng vieäc nghe phaùp, cuõng neân thöôøng hoûi thaêm caùc vò Tyø-kheo. Chaúng bao laâu Ñaïi vöông seõ chöùng quaû toái thaéng. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng phöông tieän giaùo hoùa thuyeát giaûng caùc phaùp khieán vua Thaâu-ñaàu-ñaøn giaûi ngoä, taâm raát hoan hyû, roài ñöùng daäy töø giaõ trôû veà hoaøng cung. Vaøo khi khaùc nhôø Xaù-lôïi-phaát maø Ñaïi vöông ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh vaø chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Khi Ñaïi vöông Tònh Phaïn ñaõ ñöôïc caùc phaùp, ñaõ chöùng caùc phaùp, ñaõ nhaäp caùc phaùp, ñaõ vöôït caùc nghi, taâm khoâng coøn hoaëc, khoâng coøn sôï seät, khoâng coøn nghi vaán veà caùc phaùp haïnh khaùc, taát caû ñeàu chöùng bieát, vua lieàn ñi ñeán choã Ñöùc Phaät vaø baïch: –Laønh thay! Baïch Theá Toân, cuùi xin Ngaøi ñoä cho toâi xaû tuïc xuaát gia, thoï giôùi Cuï tuùc. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân quaùn caên cô nhaø vua, ôû trong giaùo phaùp cuûa Ngaøi xaû tuïc xuaát gia coù ñöôïc thaéng phaùp toái thöôïng hay khoâng? Roài Ñöùc Theá Toân tö duy töï bieát: “Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn khoâng theå xaû tuïc xuaát gia, cuõng khoâng theå chöùng ñöôïc thaéng phaùp toái thöôïng.” Ñöùc Phaät quaùn bieát nhö vaäy roài, lieàn noùi vôùi nhaø vua: –Ñaïi vöông, neáu ngaøy nay Ñaïi vöông bieát thôøi, chæ neân ôû taïi gia laøm ngöôøi ñaøn vieät boá thí, taïo caùc phöôùc nghieäp maø thoâi. Hoâm sau, ñaïi

phu nhaân Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà laïi thænh Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng cuùng döôøng ngoï phaïn..., ñeàu ñöôïc ñaày ñuû. Ñeán ngaøy thöù ba, caùc phi thuoäc haøng quyeán thuoäc trong cung thöù nhaát laïi thænh Ñöùc

Phaät vaø ñaïi chuùng cuùng döôøng sôn haøo haûi vò..., taát caû ñeàu ñöôïc ñaày ñuû. Ñeán ngaøy thöù tö, quyeán thuoäc trong cung thöù hai thænh Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng cuùng döôøng traêm thöù thöùc aên myõ vò, ñeàu ñöôïc ñaày ñuû. Noùi veà La-haàu-la, sau khi Nhö Lai xuaát gia ñöôïc saùu naêm, La-haàu-la môùi ra ñôøi. Khi Nhö Lai trôû veà hoaøng cung thì luùc aáy La-haàu-la leân saùu tuoåi. Khi Nhö Lai veà ñeán thaønh Ca-tyø-la Baø-toâ-ñoâ, meï cuûa La-haàu-la nghó theá naøy: "Xöa vì La-haàu-la maø ta bò hoaøng toäc sæ nhuïc, nay ñeán luùc ta phaûi laøm saùng toû vaán ñeà ñeå chöùng toû baûn thaân ta trong saïch. Do vaäy, ta phaûi quyeát thænh Phaät vaø ñaïi chuùng cuùng döôøng ngoï phaïn vaø cuõng thænh hoaøng toäc tham döï ñeå vieäc naøy ñöôïc saùng toû." Da-du-ñaø-la nghó nhö vaäy roài, saùng ngaøy hoâm sau lieàn cho söù giaû ñeán thænh Ñöùc Phaät, baïch: –Baïch Ñöùc Theá Toân, taát caû thöïc phaåm ñeàu ñöôïc saém söûa ñaày ñuû. Xin Ngaøi bieát cho. Vaø baø cuõng sai söù giaû thænh taát caû quyeán thuoäc hoaøng gia ñeán döï hoäi. Sôùm hoâm aáy, khi maët trôøi coøn ôû phöông Ñoâng, Ñöùc Nhö Lai ñaép y, mang bình baùt cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Ngaøi daãn ñaàu, ñaïi chuùng ñi theo hai beân, ñoàng ñeán cung vua. Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng ñuùng nhö phaùp theo thöù lôùp ngoài vaøo nhöõng toøa ñaõ traàn thieát saün. Baáy giôø naøng Da-du-ñaø-la laøm moät vieân troøn, ñaët teân laø vieân ñaïi hoan hyû, roài naøng goïi La-haàu-la ñeán, ñaët vieân naøy trong tay La-haàu-la vaø baûo: –Naøy con La-haàu-la, con haõy ñeán trong chuùng Tyø-kheo xem vò naøo laø cha cuûa con, thì haõy cuùng döôøng vieân hoan hyû naøy. Naøng Da-du-ñaø-la laïi thöa vôùi quyeán thuoäc: –Hoâm nay La-haàu-la ñi tìm cha noù. Khi ñoù La-haàu-la caàm vieân hoan hyû ñi xem taát caû Tyø-kheo roài ñi thaúng ñeán choã Ñöùc Phaät, baïch vôùi Phaät: –Sung söôùng thay döôùi boùng maùt cuûa Sa-moân naøy! Sung söôùng thay döôùi boùng maùt cuûa Sa-moân naøy! Baáy giôø Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, vieäc naøy nhö theá naøo? Ñoái vôùi vieäc naøy Da-du-ñaø-la coù toäi chaêng? Luùc aáy Theá Toân thöa Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn: –Thöa ñaïi vöông, ngaøy nay Ñaïi vöông chôù nghi nhö vaäy. Ñoái vôùi vieäc naøy, Da-du- ñaø-la khoâng coù toäi. La-haàu-la thaät laø con Ta, chæ vì do nghieäp duyeân ñôøi tröôùc ngaên caûn neân phaûi ôû trong thai meï saùu naêm. Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn vaø quyeán thuoäc nghe Ñöùc Phaät noùi nhö vaäy, taát caû ñeàu vui möøng hôùn hôû khaép caû thaân taâm. Moïi ngöôøi töï tay böng laáy thöùc aên uoáng myõ vò daâng cho Ñöùc Phaät vaø chuùng Tyø-kheo. Khi Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng aên uoáng, röûa tay vaø bình baùt xong, taát caû hoaøng gia moãi ngöôøi traûi moät toøa nhoû ngoài quanh, höôùng veà Ñöùc Phaät. Baáy giôø Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn do vì quaù cung kính Ñöùc Phaät neân khoâng theå thöa hoûi Phaät veà moïi vieäc, maø baïch chuùng Tyø-kheo: –Cuùi xin quyù thaày thöa hoûi Ñöùc Phaät veà nhaân duyeân quaù khöù cuûa La-haàu-la vaø Da- du-ñaø-la ñaõ taïo nghieäp nhaân gì? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, La-haàu-la

taïo nghieäp nhaân gì? Do nghieäp baùo gì ôû trong thai meï saùu naêm? Baïch Ñöùc Theá Toân, Da-du-ñaø-la taïo nghieäp nhaân gì maø mang thai ñeán saùu

naêm? Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Ta nhôù veà quaù khöù caùch ñaây voâ löôïng kieáp. Thuôû aáy coù moät vua teân laø Nhaân Thieân, thuoäc doøng Baø-la-moân, sinh haï hai vöông töû: ngöôøi lôùn teân laø Nhaät, ngöôøi nhoû teân laø Nguyeät. Vöông töû lôùn khoâng thích vieäc theá gian, yù muoán xuaát gia. Roài traûi qua thôøi gian chaúng bao laâu, vua Nhaân Thieân maõn tuoåi thoï, qua ñôøi. Sau khi nhaø vua baêng haø roài, hai vöông töû Nhaät, Nguyeät nhöôøng ngoâi cho nhau, ngöôøi anh baûo ngöôøi em: “Em phaûi laøm vua, naém laáy chính söï, cai trò quoác gia.” Ngöôøi em laïi noùi vôùi ngöôøi anh: “Anh phaûi laøm vua, naém laáy chính trò, cai trò quoác gia.” Vöông töû Nhaät noùi vôùi vöông töû Nguyeät: “Em nhaát ñònh phaûi laøm vua, coøn anh seõ xaû tuïc xuaát gia.” Vöông töû Nguyeät laïi thöa vôùi anh: “Anh lôùn hôn, ngoâi vua phaûi laø cuûa anh, coøn em thì khoâng phaûi ñaïo.” Vöông töû Nhaät laïi noùi vôùi vöông töû Nguyeät: “Phaøm nhaän laõnh ngoâi vua, tröôùc phaûi laøm phaùp gì?” Vöông töû Nguyeät ñaùp: “Tröôùc phaûi ban hieäu leänh.” Vöông töû Nhaät laïi hoûi: “Neáu coù ngöôøi phaïm hieäu leänh seõ thuoäc toäi gì?” Vöông töû Nguyeät laïi ñaùp: “Caàn phaûi phaït troïng toäi.” Vöông töû Nhaät laïi hoûi Vöông töû Nguyeät: “Caên cöù vaøo ñaïo lyù, ta phaûi laøm vua, nhöng nay ta ñem ngoâi vua naøy trao cho em, em phaûi laøm vua, vì ta muoán xaû tuïc xuaát gia.” Khi aáy vöông töû Nhaät ñem vöông vò trao cho vöông töû Nguyeät, roài xaû tuïc xuaát gia, tìm loái tu hoïc. Bao nhieâu quyeán thuoäc cuûa vöông töû Nhaät ñeàu theo vöông töû ñi xuaát gia. Baáy giôø vò Tieân nhaân Nhaät suy nghó: “Ngaøy nay nhöõng ngöôøi naøy ñaõ theo ta xuaát gia, ta laøm thaày nhöõng ngöôøi naøy neân ta phaûi sieâng naêng tu hoïc, caàu ñaïo nghieäp hôn hoï.” Nghó nhö vaäy roài, Tieân nhaân phaùt lôøi theä nguyeän: “Ta nguyeän thaân naøy töø nay veà sau neáu vaät cuûa ngöôøi ta khoâng cho thì khoâng laáy, cho ñeán nöôùc uoáng vaø caây chaø raêng.” Vaøo hoâm noï, Tieân nhaân Nhaät queân lôøi nguyeän, töï laáy duøng reã caây, döôïc thaûo vaø caùc hoa quaû maø ngöôøi khoâng cho. Moät hoâm khaùc, vaøo ban ñeâm, Tieân nhaân khaùt nöôùc, thaáy boàn nöôùc cuûa ngöôøi ta beân caïnh, töôûng laø boàn nöôùc cuûa mình neân laáy uoáng. Khi vò chuû thaáy boàn mình khoâ nöôùc môùi hoûi: “Ai ñaõ laáy nöôùc trong boàn cuûa ta? Ñaây laø choã ôû cuûa keû cöôùp, khoâng phaûi laø choã ôû cuûa Tieân nhaân.” Baáy giôø Tieân nhaân Nhaät ñaõ uoáng nöôùc thaáy boàn cuûa mình ñaày nöôùc ôû beân caïnh, boàn kia lieàn thöa vôùi ngöôøi aáy: “Toâi laàm neân ñaõ uoáng nöôùc cuûa nhaân giaû, vì cho laø boàn nöôùc cuûa toâi.” Tieân nhaân kia noùi vôùi Tieân nhaân Nhaät: “Neáu Tieân nhaân uoáng, ñieàu ñoù thaät toát, toâi raát vui möøng.” Khi aáy Tieân nhaân Nhaät chaùnh taâm tö duy: “Ta ñaõ traùi lôøi theà thuôû tröôùc, laø ñieàu baát thieän. Haønh ñoäng nhö vaäy khoâng phaûi laø phaùp cuûa Tieân nhaân. Taïi sao ngaøy nay ñoái vôùi nhöõng hoa quaû, thaûo döôïc, reã caây, ngöôøi ta khoâng cho maø laïi laáy duøng? Taïi sao laïi laáy nöôùc cuûa ngöôøi khaùc maø uoáng?” Vì nhöõng söï vieäc naøy neân Tieân nhaân buoàn baõ chaúng vui, öu saàu khoå naõo, ngoài xoåm treân ñaát chaùnh taâm suy nghó, aâu saàu veà vieäc naøy. Luùc aáy caùc ñoàng töû ñeä töû cuûa Tieân nhaân

Nhaät ñi ñeán ñaûnh leã döôùi chaân Tieân nhaân, phuïng thôø ñuùng nhö phaùp. Tieân nhaân baûo caùc ñoàng töû ñeä töû: “Naøy caùc ñoàng töû, ngaøy nay trôû ñi khoâng neân ñaûnh leã ta. Taïi sao nhö vaäy? Vì ngaøy nay ta ñaõ trôû thaønh keû troäm.”

Caùc ñoàng töû hoûi Tieân nhaân: “Thöa Hoøa thöôïng, vieäc ñoù nhö theá naøo?” Tieân nhaân Nhaät laïi baûo caùc ñoàng töû: “Naøy caùc ñoàng töû, caùc ngöôøi phaûi bieát, ta ñaõ laáy duøng hoa quaû, döôïc thaûo, reã caây khoâng cho cuûa ngöôøi khaùc, laïi laáy nöôùc cuûa ngöôøi ta maø uoáng.” Tieân nhaân noùi lôøi nhö vaäy roài, caùc ñoàng töû voäi baïch: “Thaày khoâng neân noùi nhö vaäy. Taát caû nhöõng thöùc aên uoáng ñoù ñeàu laø cuûa Hoøa thöôïng.” Tieân nhaân Nhaät laïi baûo caùc ñoàng töû: “Caùc ngöôøi phaûi bieát, vaät chaúng ñöôïc ngöôøi ta cho maø töï laáy duøng, vieäc aáy chaúng neân. Ñoái vôùi döôïc thaûo, hoa quaû, reã caây vaø nöôùc trong boàn cuûa ngöôøi, khoâng ñöôïc cho maø ta töï laáy duøng, nhö vaäy ta ñaõ thaønh keû giaëc. Do vaäy, caùc oâng phaûi phaït toäi ta nhö trò giaëc cöôùp.” Caùc ñoàng töû ñeàu thöa Tieân nhaân: “Chuùng con khoâng daùm trò toäi Hoøa thöôïng. Hieän giôø em Hoøa thöôïng laøm vua thoáng laõnh quoác gia naøy, nhö phaùp trò hoùa daân chuùng, cho ñeán taän bieân cöông naøy, nhaát ñònh em Hoøa thöôïng coù theå trò toäi Hoøa thöôïng ñöôïc.” Luùc aáy Tieân nhaân ñi ñeán cung ñieän Nguyeät vöông. Luùc aáy Nguyeät vöông ñaõ nghe vieäc naøy roài, bieát Tieân nhaân Nhaät saép ñeán neân cho boán ñaïo binh ra ngoaøi thaønh saün saøng nghinh tieáp. Khi Tieân nhaân Nhaät ñeán nôi, Nguyeät vöông ñaûnh leã döôùi chaân. Khi aáy Tieân nhaân Nhaät noùi vôùi Nguyeät vöông: “Thoâi ñi, ñöøng ñaûnh leã döôùi chaân toâi. Vì sao vaäy? Vì toâi nay laø teân giaëc. Xin Ñaïi vöông trò phaït toäi toâi nhö trò toäi giaëc.” Baáy giôø nhaø vua hoûi vöông huynh Tieân nhaân Nhaät: “Ngaøy nay Thaùnh giaû laøm giaëc gì vaäy?” Tieân nhaân ñaùp: “Ñaïi vöông phaûi bieát, khi ta tu haønh nôi röøng caây yeân tónh thanh vaéng, ñoái vôùi hoa quaû, reã caây, döôïc thaûo vaø nöôùc uoáng, khoâng phaûi ngöôøi khaùc cho maø töï laáy duøng.” Ñaïi vöông Nguyeät nghe nhö vaäy, buoàn phieàn aùo naõo, khoùc than aám öùc, nöôùc maét raøn ruïa, suy nghó theá naøy: “Coâng ñöùc boån haïnh cuûa Tieân nhaân töø xöa ñeán nay thanh tònh khoâng coù toäi loãi, taïi sao ngaøy hoâm nay laïi coù toäi ñaùng trò phaït!” Suy nghó nhö vaäy roài, vua baûo Tieân nhaân: “Ta cho caùc Tieân nhaân ñöôïc pheùp laáy hoa quaû, reã caây, döôïc thaûo, keå caû nöôùc uoáng... töï do laáy duøng. Do vaäy, nhöõng vaät maø Tieân nhaân ñaõ laáy duøng ñeàu laø vaät cuûa ta, neân ñaïi tieân khoâng phaûi giaëc, neân khoâng trò phaït.” Baáy giôø vua tieân Nhaät laïi baûo Nguyeät vöông: “Leänh naøy môùi ban haønh ngaøy nay, khoâng phaûi coù töø tröôùc.” Nhaø vua lieàn noùi: “Khi em môùi leân ngoâi lieàn ban leänh naøy: “Ta boá thí cho Sa-moân, Baø-la-moân caây coû vaø nöôùc uoáng, tuøy yù söû duïng.” Do vaäy, ñaïi tieân khoâng phaûi giaëc, laøm sao ngaøy nay em trò phaït ñöôïc!” Vua tieân laïi noùi: “Hay thay! Naøy Ñaïi vöông, ngaøy nay ta ñaõ taïo toäi baát thieän, töï nghó toäi naøy khoâng theå tieâu ñöôïc, ta ñaõ uoáng nöôùc cuûa ngöôøi khaùc. Nhö vaäy Ñaïi vöông phaûi trò toäi ta nhö trò giaëc khoâng khaùc.” Khi aáy Nguyeät vöông coù moät ngöôøi chaùu ngoaïi ñang ôû trong ñaïi chuùng. Vò aáy thöa vôùi Nguyeät vöông:

“Thöa Ñaïi vöông, Tieân nhaân ñaõ quyeát ñònh coù toäi, chôù ñeå Tieân nhaân buoàn phieàn aùo naõo.” Nguyeät vöông thöa vôùi Tieân nhaân: “Söï vieäc neáu nhö vaäy, Tieân nhaân seõ vaøo ôû trong vöôøn cuûa ta lo tu taäp.” Khi ñaõ ra leänh cho Tieân nhaân vaøo ôû trong vöôøn roài, nhaø vua lieàn queân maát khoâng nhôù. Cho ñeán saùu ngaøy sau môùi söïc nhôù laïi, Nguyeät vöông voäi goïi caùc quaàn thaàn: “Naøy caùc khanh, Tieân nhaân ôû trong vöôøn ñaõ ra chöa?” Quaàn thaàn taâu: “Thöa Ñaïi vöông, vò Tieân nhaân aáy vaãn coøn ôû trong vöôøn.” Khi aáy Nguyeät vöông ra leänh phoùng thích taát caû tuø nhaân trong nöôùc, keå caû caùc loaøi chim bay thuù chaïy, nhöng ñaëc bieät Tieân nhaân ñöôïc môøi ôû laïi cuùng döôøng caùc thöùc aên cao löông myõ vò. Vua noùi: “Cuùi xin ñaïi tieân, ngaøi tuøy yù ñi.” Sau khi thaû Tieân nhaân roài, nhaø vua chaúng an taâm, noùi: “Ta coù toäi ñoái vôùi Tieân nhaân naøy. Do Tieân nhaân naøy ta coù toäi.” Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Neáu ai phaân vaân vua tieân Nhaät thuoû aáy nay laø ngöôøi naøo, chôù neân nghó gì khaùc, laø thaân Ta ngaøy nay vaäy. Naøy caùc Tyø-kheo, neáu ai phaân vaân Nguyeät vöông thuoû aáy nay laø ngöôøi naøo, chôù neân nghó gì khaùc, töùc laø La-haàu-la naøy vaäy. Vì do nhaân duyeân nhoát Tieân nhaân trong vöôøn saùu ngaøy neân chòu nghieäp baùo ôû trong sinh töû phieàn naõo chòu voâ löôïng khoå. Do dö baùo aáy, laïi phaûi ôû trong thai meï saùu naêm. Naøy caùc Tyø-kheo, Ta nhôù thuoû xöa traûi qua voâ löôïng kieáp, chuû noâng traïi coù moät ñaøn boø. Vôï cuûa ngöôøi chuû ñaøn boø ñem theo moät ngöôøi con gaùi ñi ñeán choã ñaøn boø vaét söõa ñöïng vaøo hai chieác bình. Ngöôøi meï sai con gaùi mang bình lôùn, coøn bình nhoû thì mình mang laáy. Khi ñi ñöôïc nöûa ñöôøng, ngöôøi meï noùi vôùi con gaùi: “Con ñi mau leân, ñoaïn ñöôøng naøy ñaày nguy hieåm, ñaùng sôï haõi.” Ngöôøi con gaùi thöa vôùi meï: “Caùi bình naøy quaù naëng, laøm sao con coù theå ñi nhanh ñöôïc?!” Ngöôøi meï cöù noùi nhö vaäy ñeán hai ba laàn: “Con ñi mau leân, ñoaïn ñöôøng naøy coù nhieàu söï khuûng boá!” Ngöôøi con gaùi luùc aáy suy nghó: “Taïi sao baûo ta ñoäi laáy bình quaù naëng, laïi thuùc duïc ñi nhanh?” Do vaäy, ngöôøi con gaùi töùc giaän neân thöa vôùi meï: “Meï coù theå mang hoä luoân bình söõa naøy, con ñi ñaïi tieåu tieän trong choác laùt.” Ngöôøi meï nhaän caû bình söõa lôùn maø vaùc ñi, ngöôøi con gaùi töø töø ñi theo sau. Luùc ñoù ngöôøi meï mang caû hai bình söõa naëng ñi ñeán saùu caâu-loâ-xaù. Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Neáu caùc thaày phaân vaân ngöôøi con gaùi töùc giaän, sai meï mang bình söõa naëng ñi trong saùu caâu-loâ-xaù, nay laø ngöôøi naøo thì chôù nghó ai khaùc, chính laø naøng hoï Thích Da- du-ñaø-la naøy vaäy. Thuoû aáy naøng ñaõ sai meï mình mang bình söõa naëng ñi treân ñoaïn ñöôøng saùu caâu-loâ-xaù. Do nghieäp baùo aáy, ôû trong sinh töû phieàn naõo chòu voâ löôïng khoå. Do dö nghieäp aáy, ngaøy nay mang thai saùu naêm. Naøy caùc Tyø-kheo, taát caû nghieäp baùo chaúng phaûi do töï nhieân nhaän laáy, maø tuøy theo taùc nghieäp thieän aùc, roài trôû laïi thoï laáy. Do vaäy, naøy caùc thaày Tyø-kheo, phaûi töø boû caùc nghieäp aùc baèng thaân khaåu yù. Vì sao? Vì nhaân duyeân thieän aùc nôi thaân khaåu yù. Caùc thaày hieän ñaõ thaáy quaû baùo thieän aùc nhö vaäy, neân caùc thaày caàn phaûi tu caùc thieän nghieäp. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì vua Tònh Phaïn vaø hoaøng gia, maø tuyeân döông dieäu phaùp, khai thò

giaùo hoùa khieán nhaø vua ñöôïc hoan hyû. Roài Theá Toân rôøi khoûi toøa, trôû veà choã ôû cuûa mình. Luùc aáy Da-du-ñaø-la baûo La-haàu-la ñi ñeán beân Theá Toân, xin Theá Toân phong taëng. Luùc baáy giôø La-haàu-la ñi theo Phaät, vöøa ñi vöøa noùi: –Xin Sa-moân phong taëng cho con! Xin Sa-moân phong taëng cho con. Khi aáy Ñöùc Theá Toân ñöa ngoùn tay cho La-haàu-la naém, La-haàu-la naém ngoùn tay Phaät ñi theo moät beân. Khi Ñöùc Theá Toân ñem La-haàu-la veà ñeán khu röøng yeân tónh, voïng

goïi Xaù-lôïi-phaát: –Naøy Xaù-lôïi-phaát, thaày ñem La-haàu-la cho noù xuaát gia. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: –Xin theo lôøi Phaät daïy. Xaù-lôïi-phaát vaâng lôøi Ñöùc Phaät, ñoä cho La-haàu-la xuaát gia. Luùc Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo cheá caám giôùi. La-haàu-la raát vui möøng ñöôïc thoï caám giôùi, y theo phaùp maø vaâng giöõ. Lyù do taïi sao? Vì giaùo phaùp thích öùng vôùi vò naøy. Xaù-lôïi-phaát theo söï chæ daïy cuûa Ñöùc Phaät, vaâng leänh chæ daïy La-haàu-la. Ñöông thôøi, bao nhieâu thieän nam töû ñeàu ñöôïc chaùnh tín, chaùnh kieán. Vì sao? Vì hoï muoán xuaát gia tu phaïm haïnh, caàu ñaïo Voâ thöôïng. Hoï ñöôïc lôïi ích, ñöôïc chöùng bieát caùc phaùp. Töï chöùng bieát roài, hoï töï xöôùng leân: “Caùc laäu ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ thaønh, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn thoï thaân ñôøi sau.” La-haàu-la cuõng nhö vaäy, chöùng laáy töï taâm, ñöôïc chaùnh giaûi thoaùt. Theá Toân lieàn aán chöùng: –Naøy caùc Tyø-kheo phaûi bieát, trong haøng ñeä töû Thanh vaên trì giôùi cuûa ta, La-haàu-la laø hôn heát. (Treân ñaây laø thuyeát cuûa caùc sö thuoâïc boâï phaùi Ma-ha Taêng-kyø).

Boä phaùi Ca-dieáp-duy thì noùi: Khi vua Thaâu-ñaàu-ñaøn saém söûa thöùc aên xong, lieàn goïi caùc quyeán thuoäc trong noäi cung vaø ra leänh cho hoï: –Naøy caùc khanh, nay khoâng ñöôïc moät ai noùi vôùi La-haàu-la bieát Theá Toân laø cha cuûa noù. Vì sao? Vì vua sôï La-haàu-la bieát ñöôïc seõ theo cha xuaát gia. Trong ñeâm aáy vua Tònh Phaïn cho saém söûa hoaøn taát caùc moùn aên uoáng cao löông myõ vò. Saùng hoâm sau, khi maët trôøi vöøa môùi moïc, cho traàn thieát caùc toøa ngoài, sai ngöôøi ñöa La-haàu-la cuøng caùc ñoàng töû nam nöõ ra chôi ôû röøng A-thaâu-ca vaø ñoàng thôøi cho söù giaû ñeán baïch Phaät: –Giôø ngoï trai ñaõ ñeán, thöùc aên uoáng ñaõ baøy bieän xong, xin Theá Toân bieát cho. Luùc maët trôøi coøn ôû phöông Ñoâng, Theá Toân ñaép y, mang bình baùt ñi tröôùc, cuøng caùc Tyø-kheo tuøy tuøng theo sau, cuøng ñi ñeán cung vua Thaâu-ñaàu-ñaøn. Ñeán nôi, ngoài theo thöù lôùp ñaõ baøy saün. La-haàu-la thaáy caùc ñoàng nam, ñoàng nöõ ñi noùi giôõn cöôøi maát traät töï maø caùc nhuõ maãu cuõng khoâng ngaên caûn ñöôïc. Chuùng cuøng nhau cöôøi giôõn, ñi töø röøng A-thaâu-ca daàn daàn vaøo cung vua. Chuùng thaáy Theá Toân vaø ñaïi chuùng Tyø-kheo lieàn ñaûnh leã. Ñaûnh leã xong, chuùng voäi leân laàu thöôïng. Meï La-haàu-la ñaõ ñöùng saün nôi ñaây. Naøng thaáy Theá Toân caïo boû raâu toùc, thaân ñaép ca-sa, thì buoàn baõ, rôi leä. Coù keä: Vôï môùi Ñaïi vöông doøng hoï Thích Teân naøng ñöôïc goïi Du-ñaø-la Thaáy choàng döôùi töôùng keû xuaát gia Buoàn raàu khoùc loùc taâm aùo naõo. Khi aáy La-haàu-la hoûi meï: –Thöa thaùnh maãu, vì sao meï buoàn khoùc nhö vaäy? Da-du-ñaø-la noùi vôùi La-haàu-la: –Ngöôøi coù thaân vaøng roøng trong chuùng Sa-moân laø cha cuûa con.

La-haàu-la laïi hoûi meï: –Thaùnh giaû aáy töø khi con sinh ra cho ñeán ngaøy nay, con chöa töøng nghó ñeán, sao nay boãng thaáy an laïc. La-haàu-la noùi lôøi naøy roài, töø treân laàu voäi vaõ chaïy xuoáng höôùng ñeán Ñöùc Phaät, roài chui troán trong vaït y cuûa Ngaøi. Khi aáy caùc Tyø-kheo muoán ngaên caûn laïi. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc thaày, chôù neân ngaên caûn, ñeå noù ñöùng vaøo trong y cuûa Ta. Thaáy Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng theo thöù lôùp ngoài xong, vua Thaâu-ñaàu-ñaøn töï tay mình böng caùc thöùc aên sôn haøo haûi vò, ñeán daâng cho Ñöùc Phaät vaø chö Taêng. Taát caû ñeàu ñöôïc thoï trai ñaày ñuû. Khi Ñöùc Theá Toân aên roài, röûa baùt röûa tay xong. Nhaø vua ñem moät chieác gheá nhoû ngoài moät beân Theá Toân. Theá Toân vì Ñaïi vöông lieàn noùi lôøi chuùc phuùc: Cuùng teá, löûa hôn heát Caùc keä, taùn hôn heát Loaøi ngöôøi, vua hôn heát Caùc soâng, bieån hôn heát Caùc sao, traêng hôn heát Saùng, maët trôøi hôn heát. Treân döôùi vaø boán phöông Chuùng sinh bao nhieâu loaïi Loaøi trôøi hay nhaân loaïi Chö Phaät laø hôn heát. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì vua Tònh Phaïn noùi keä xong, lieàn rôøi choã ngoài töï taïi ra veà. Sau ñoù, vua Thaâu-ñaàu-ñaøn ñi khaép ñoù ñaây kieåm tra moïi vieäc. Luùc aáy La-haàu-la ñaõ ñi theo Theá Toân, khi ra khoûi cung yù muoán trôû vaøo. Theá Toân ñöa ngoùn tay cho La-haàu-la naém, khi aáy treân nöûa thaân La-haàu-la caûm thaáy an laïc, deã chòu, gioáng nhö sôïi daây buoäc chaân con chim, khoâng theå rôøi ñöôïc. La-haàu-la nöông vaøo mình Theá Toân nhö vaäy, cuøng nhau ñi ñeán röøng Ni-caâu-ñaø. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân hoûi La-haàu-la: –Naøy La-haàu-la, con coù theå theo Theá Toân xuaát gia ñöôïc khoâng? La-haàu-la ñaùp: –Baïch Ñöùc Theá Toân, con thaät coù theå xuaát gia ñöôïc. Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Ta nay muoán cho La-haàu-la xaû tuïc xuaát gia, môøi Xaù-lôïi-phaát laøm Hoøa thöôïng. Baáy giôø caùc Tyø-kheo suy nghó: “Xöa Ñöùc Theá Toân thöôøng daïy chuùng ta, neáu ai tuoåi chöa ñuû hai möôi khoâng ñöôïc thoï giôùi Cuï tuùc, maø nay La-haàu-la tuoåi môùi möôøi laêm, chuùng ta neân caên cöù lôøi Phaät daïy thuôû tröôùc maø laøm, hay seõ laøm khaùc ñi.” Vì coù yù nghó nhö vaäy, hoï ñem vieäc naøy baïch leân Phaät. Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc thaày, phaûi bieát möôøi laêm tuoåi maø ñöôïc xuaát gia, chæ coù theå laøm Sa-di. Caùc Tyø-kheo ñöôïc Phaät chæ daïy roài, lieàn cho La-haàu-la xuaát gia, caàu Xaù-lôïi-phaát laøm Hoøa thöôïng. Khi Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn ñöa Theá Toân vaø caùc Tyø-kheo cuøng quyeán thuoäc ra veà, roài sau ñoù ngoài vaøo baøn aên. Nhaø vua laïi baûo caän veä: –Caùc khanh haõy baûo La-haàu-la ñeán cuøng aên vôùi ta.

Khi aáy quan caän veä tìm kieám khaép nôi maø khoâng thaáy La-haàu-la, lieàn trôû laïi taâu ñaày ñuû vôùi vua: –Thöa Ñaïi vöông, haï thaàn tìm La-haàu-la, nay khoâng bieát ñoàng töû ôû ñaâu? Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn laïi baûo: –Caùc khanh neân ñeán vöôøn A-thaâu-ca vaø trong caùc cung. Neân tìm ôû caùc nôi aáy. Caùc quan caän veä laäp töùc ñi ñeán vöôøn A-thaâu-ca vaø trong caùc cung, nhöng cuõng khoâng tìm thaáy La-haàu-la ñaâu caû neân veà taâu vua: –Thöa Ñaïi vöông, haï thaàn ñaõ tìm caùc nôi aáy maø khoâng thaáy. Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn lieàn baûo: –Caùc khanh mau ñeán röøng Ni-caâu-ñaø, coù leõ Theá Toân ñem theo, cho noù xuaát gia neân noù

ñi nhö vaäy chaêng? Khi caùc quan caän veä nghe saéc leänh cuûa vua nhö vaäy, voäi vaõ ñi ñeán röøng Ni-caâu-ñaø, tìm kieám khaép nôi môùi thaáy La-haàu-la ñöôïc Theá Toân cho xuaát gia. Thaáy vaäy, hoï voäi chaïy veà cung taâu leân vua Thaâu-ñaàu-ñaøn: –Ñaïi vöông phaûi bieát, nay La-haàu-la ñöôïc Ñöùc Theá Toân cho xuaát gia roài. Ñaïi vöông Tònh Phaïn nghe vaäy, lieàn teù nhaøo xuoáng ñaát cheát giaác, giaây laâu môùi tænh, voäi ra khoûi thaønh, ñi ñeán röøng Ni-caâu-ñaø. Ñeán nôi, nhaø vua ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ngoài veà moät beân, baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, khi xöa Theá Toân coøn taïi gia, caùc thaày toaùn soá Baø-la-moân ñaõ töøng döï ñoaùn: "Neáu Theá Toân ôû taïi gia seõ thaønh Chuyeån luaân thaùnh vöông." Ngaøy nay Theá Toân ñaõ xaû tuïc xuaát gia, sau khi Theá Toân xuaát gia roài, toâi suy nghó: "Saép truyeàn ngoâi cho Nan-ñaø"ø. Sau ñoù Theá Toân laïi daïy Nan-ñaø xuaát gia. Sau khi Nan-ñaø xuaát gia roài, toâi laïi suy tính: "Seõ ra leänh A-nan-ñaø keá nghieäp vöông vò." Sau laïi bò Theá Toân daãn ñi xuaát gia. Sau khi A-nan-ñaø xuaát gia roài, toâi laïi suy tính: "Caàn phaûi ra leänh A-na-luaät keá nghieäp ngoâi vua." Sau laïi bò Theá Toân daãn ñi xuaát gia. Sau khi A-na-luaät xuaát gia roài, toâi laïi suy tính: "Ba-ñeà-lôïi-ca seõ noái ngoâi vua." Sau laïi bò Theá Toân ñem ñi xuaát gia. Ñeán nay, chæ coøn kyø voïng nôi La-haàu-la, seõ trao ngoâi vua cho noù, laïi bò Theá Toân daãn ñi xuaát gia. Theá Toân daãn La-haàu-la ñi xuaát gia nhö vaäy, haù chaúng phaûi laø ñoaïn chuûng toäc laøm vua cuûa toâi hay sao? Laïi nöõa, thöa Theá Toân, chaúng nhöõng nhö vaäy, maø coøn quan heä ñeán tình luyeán aùi con caùi, thaáu ñeán da thòt, gaân coát tuûy xöông. Vì vaäy, xin Theá Toân töø nay veà sau phaûi cheá ñieàu kieän theá naøy: "Coù ai muoán xuaát gia laøm Tyø-kheo, phaûi daïy hoï xin pheùp cha meï. Neáu cha meï ñoàng yù roài sau môùi cho pheùp xuaát gia." Baáy giôø Ñöùc Theá Toân thöa Ñaïi vöông Thaâu-ñaàu-ñaøn: –Ta khoâng traùi vieäc nhö vaäy. Ta nhaát ñònh daïy hoï laøm vieäc naøy. Noùi lôøi nhö vaäy roài, Theá Toân vì vua Tònh Phaïn giaûng giaûi nghóa caùc phaùp ñeå cho nhaø vua ñöôïc hoan hyû, taêng theâm oai löïc, khieán nhaø vua laïi caøng hoan hyû. Khi vua Thaâu-ñaàu-ñaøn hoan hyû roài, rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài töø taï Theá Toân trôû veà hoaøng cung. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp chuùng Tyø-kheo vaø noùi: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc thaày phaûi bieát, laøm con baùo aân cha meï raát khoù. Taïi sao? Cha meï laøm nhöõng ñieàu khoù laøm, giôùi thieäu cho cuoâïc ñôøi, nuoâi döôõng caùc aám ñeå con ra ñôøi, roài cho buù môùm, döôõng duïc thaønh ngöôøi. Vì vaäy caùc thaày töø nay trôû ñi, neáu coù thieän nam tín nöõ naøo caàu xin xuaát gia, tröôùc phaûi daïy hoï xin pheùp cha meï, roài sau ñoù môùi cho xuaát gia. Neáu cha meï hoï khoâng ñoàng yù, thaày naøo ñoä hoï xuaát gia, thì ñuùng nhö phaùp maø

xöû trò. Töø nay veà sau Ta laäp quy cheá nhö theá naøy: Heã ngöôøi ñeán caàu xin xuaát gia, tröôùc phaûi hoûi hoï: "Cha meï ngöôøi coøn hay maát?" Ngöôøi aáy neáu ñaùp: "Cha meï toâi nay coøn soáng." Laïi hoûi: "Cha meï oâng ñaõ cho oâng xuaát gia hay chöa?" Veà vieäc La-haàu-la, coù caùc thuyeát khaùc nhau: –Hoaëc coù thuyeát noùi nhö theá naøy: La-haàu-la sau khi sinh ñöôïc hai tuoåi, Boà-taùt môùi xuaát gia, tu khoå haïnh saùu naêm, sau môùi thaønh ñaïo. Hoaëc coù thuyeát noùi: Boà-taùt sau

khi thaønh ñaïo baûy naêm roài môùi trôû veà thaønh Ca-tyø- la, tuaàn töï nhö treân. Thoâng thöôøng caùc thuyeát noùi La-haàu-la xuaát gia naêm möôøi laêm tuoåi. Hoaëc coù thuyeát noùi: Di maãu Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà thaáy Boà-taùt xuaát gia, neân öu saàu khoå naõo, keâu khoùc buoàn raàu, muø hai con maét. Nhöng khi Boà-taùt thaønh Phaät Theá Toân Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, sau ñoù möôøi hai naêm, vì Phaät muoán theå hieän loøng thöông xoùt quyeán thuoäc neân môùi trôû veà thaønh Ca-tyø-la. Luùc baáy giôø Ñaïi vöông Thaâu- ñaàu-ñaøn ñi ñaàu, vôùi taát caû quyeán thuoäc trong caùc cung hoä veä chung quanh. Nhö vaäy, taát caû chuûng toäc hoï Thích goàm chín vaïn chín ngaøn ngöôøi ñoàng ñeán yeát kieán Phaät. Baáy giôø Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà Kieàu-ñaøm-di ñoàng ôû trong hoäi naøy, ñi ñeán choã Phaät vì muoán gaëp ñöôïc La-haàu-la. Luùc aáy Ñöùc Nhö Lai cuøng luùc hieän hai pheùp thaàn thoâng. Baø Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà Kieàu-ñaøm-di ñöôïc nghe ngöôøi khaùc noùi laïi: “Nay con baø theå hieän thaàn thoâng, nhöõng thaàn thoâng ñoù laø: Nöûa phaàn thaân phía treân phoùng aùnh löûa, nöûa phaàn thaân phía döôùi phun nöôùc laïnh...” Baø nghe nhö vaäy, heát söùc vui möøng hôùn hôû traøn ngaäp toaøn thaân khoâng theå töï cheá, neân ñi ñeán choã Phaät. Ñeán nôi, cung kính leã Phaät, laáy nöôùc töø thaân Phaät phun ra, röôùi treân mình vaø röûa maët. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì thöông meán Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà, khieán toaøn thaân baø caûm giaùc khoaùi laïc, ñoâi maét muø cuûa baø laäp töùc saùng toû hôn luùc tröôùc, neân ñoái vôùi Phaät caøng theâm cung kính. Khi aáy caùc Tyø-kheo laïi baïch Phaät: –Hy höõu thay! Baïch Theá Toân, taïi sao ngaøy nay Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà Kieàu-ñaøm-di, tröôùc vì Theá Toân öu saàu khoå naõo, buoàn khoùc muø hai con maét. Nay cuõng laïi nhaân Theá Toân, caëp maét baø ñöôïc saùng toû? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà Kieàu-ñaøm-di chaúng phaûi chæ moät ñôøi naøy vì Ta buoàn khoùc muø hai con maét; laïi cuõng vì Ta maø con maét ñöôïc saùng toû. ÔÛ trong ñôøi quaù khöù cuõng vì Ta maø buoàn khoùc muø hai con maét; sau cuõng nhaân Ta, maét ñöôïc saùng laïi. Baáy giôø caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vieäc naøy nhö theá naøo? Xin Theá Toân thuaät laïi!

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.